

РЕШЕНИЕ

№ 2823

гр. София, 26.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав,
в публично заседание на 03.04.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **1259** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 8, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /Наредбата/.

Образувано е по жалбата на В. М. В., в качеството на родител на Б. С. Х. срещу Заповед № РТР24-РД56-18/12.02.2024г. на кмета на район Триадица, СО, с която отказано изплащане на компенсация за периода 01.11.2023г. – 31.12.2023г. и до края на учебната 2023/2024г. по заявление № РТР23-КМ01-447/16.11.2023г.

Изложени са съображения за незаконосъобразност на оспорения акт. твърди се, че не е налице основание за отказване на предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето, доколкото детето Б. С. Х. е кандидатствало, класирано е и е записано в детска градина /ДГ/ № 167 „Малкият принц“, но в целодневна или полудневна форма, а в почасова организация към детското заведение.

В съдебно заседание жалбоподателката се явява лично и поддържа жалбата на заявените основания.

Ответникът кмет на р-н Триадица, СО, чрез процесуален представител юрк. С. моли за отхвърляне на жалбата.

Софийска градска прокуратура, редовно призована не изпраща представител и не изразява становище.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните и приети по делото писмени доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:

По делото не се спори, а и от доказателствата се установява, че В. М. В. е родител и законен представител на малолетното дете Б. С. Х., роден 2019г.

На 01.11.2023г. между В. М. В. и Частна детска градина „Щастливата къща“ ЕООД ЕИК[ЕИК] е сключен договор № 75/01.11.2023г. за обучение на Б. С. Х. срещу заплащане на месечна такса в размер на 540 лева.

Производството пред административния орган е започнало по Заявление № РТР23-КМ01-447/16.11.2023г. от В. М. В. с искане за изплащане на компенсация за периода 01.11.2023г. – 31.12.2023г. и до края на учебната 2023/2024г. Посочено е, че за учебната 2023/2024г. родителите на детето не получават на друго основание от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на обучението. Обучението на детето се осъществявало в частна детска градина „Щастливата къща“, за удостоверяване на което обстоятелство е приложен договор № 75/01.11.2023г. и фактура за заплащане на сумата от 540 лева.

По преписката е приложено препис-извлечение от Информационна система за обслужване на детските заведения, подготвителните групи в училищата и първи клас (ИСОДЗ), съгласно което детето Б. С. Х. на 01.09.2023г. е класирано в ДГ № 167 „Малкият принц“, в почасова организация към детското заведение.

С оспорената Заповед № РТР24-РД56-18/12.02.2024г. на кмета на район Триадица, СО е отказал изплащане на компенсация по Заявление № РТР23-КМ01-447/16.11.2023г. по съображения, че детето Б. С. Х. е кандидатствало, класирано е и е записано в ДГ № 167 „Малкият принц“, което противоречало на чл. 3, ал. 1, т. 1 от Наредбата.

По делото на л. 13 е приложена заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО, с т. 2 от която е възложено на кметовете на райони в СО да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или за мотивиран отказ за изплащането на компенсация за недопустимите разходи, или за прекратяване на изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата.

Въз основа на така приетата фактическа обстановка, съдът прави своите правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, доколкото по делото няма данни за датата на съобщаването на адм. акт, а жалбата е подадена на 29.01.2024г., пред АССГ.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

В изпълнение на правомощията си по чл. 168 АПК съдът извършва контрол за законосъобразност на административния акт по всички основания по чл. 146 АПК, като не е ограничен от изложеното в жалбата.

Съобразно разпоредбата на чл. 283, ал. 1, т. 11 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие включват компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места за предучилищно образование в държавни и общински детски градини и училища. В текста на нормата на чл. 283, ал. 12 ЗПУО е посочено, че държавата предоставя средства за родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас за компенсиране на

разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато: 1. детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Съгласно чл. 283, ал. 15 ЗПУО условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал. 12 се определят с наредба на Министерския съвет.

В изпълнение на посочената разпоредба с ПМС № 76/05.03.2021 г. е приета Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /Наредбата/, обн. ДВ, бр. 20/09.03.2021 г. Съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, ако едновременно са изпълнени следните условия: 1. детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл.59, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година; 2. детето да не е записано в целодневна, полудневна или почасова организация на предучилищното образование в нито една държавна или общинска детска градина или училище; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго равностойно място за предучилищно образование на детето в общинска детска градина или училище за съответната учебна година поради липса на свободни места във всички детски градини и училища в прилежащия район; 4. за съответната учебна година детето е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище; 5. ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище - частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране; 6. родителите да не получават подпомагане от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, по реда на тази наредба.

Както бе посочено по-горе, като фактическо основание за издаване на оспорения отказ, е посочено, че детето е участвало в класирания за периода 2023 г. – 2024г., поради което не са изпълнени особените изисквания на Наредбата, съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1. Настоящият съдебен състав намира, че с оглед посоченото фактическо основание, правното основание за постановяване на отказа е разпоредбата на чл. 8, ал. 4 от Наредбата (макар да не е изрично посочена от издателя на акта). Според нея, когато не са налице условията по чл. 3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Съгласно чл. 10, ал. 2 от Наредбата кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера

на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи. От анализа на цитираните разпоредби на чл. 8 и чл. 10 от Наредбата се установява, че са налице два етапа по предоставяне на средствата. На първо място се преценява дали са налице условията на чл. 3 от Наредбата за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година, като ако не са налице условията за това, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите. Ако пък са налице условията за компенсиране на разходите за съответната учебна година, се пристъпва към втория етап, а именно извършва се преценка дали са налице изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 2, 4 и 6 от Наредбата, извършва се проверка на подадените документи, съгласно изискванията на чл. 4 - 8 от Наредбата и на допустимостта на разходите. Едва тогава кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед, определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи. Така, както е разписана разпоредбата на чл. 8 от Наредбата, тълкувана съвкупно с разпоредбата на чл. 10, означава, че първият етап от проверката е в правомощията само и единствено на кмета на СО, но не и на упълномощено от него лице. Следователно преценката дали са налице условия за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година и издаването на отказ за това, е в правомощията само на кмета на общината, а ако са налице условията за компенсация на разходите, преценката дали те са допустими, е в правомощията на кмета на общината или упълномощено от него лице.

От данните по делото безспорно се установява, че в процесния случай е прието от административния орган, че не са налице основанията за плащане на компенсация, поради което и издал отказ за компенсиране на разходите направени от жалбоподателя.

В процесния случай, индивидуалният административен акт е издаден от упълномощено от кмета на СО лице – кмета на СО, район „Триадица“, съобразно Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021г. на кмета на СО. По аргумент от нормата на чл. 8, ал. 4 от Наредбата, отказът за компенсиране на разходите обаче е в правомощията на кмета на общината, като не е предвидена възможност за делегиране на правомощието. Видно от съдържанието Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021г. на кмета на СО, в т. 2 е разписано, че се възлага на кметовете на райони в СО да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или за мотивиран отказ за изплащането на компенсация за недопустимите разходи или за прекратяване на изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата.

Производството по компенсиране на разходите е двустепенно, като първият етап е по вземане на решение за наличие на условията за компенсиране на разходи. Вторият етап е етапът по определяне на размера на компенсациите за допустимите разходи за съответния период. Доколкото в настоящия случай е извършена преценка на първо място дали са налице условията за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година, която преценка предхожда преценката за допустимост на разходите и определяне на техния размер, обосновано следва да се приеме, че кметът на СО, район „Триадица“ не притежава компетентност да извърши преценка дали са налице условията за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година, тъй като нормативната уредба не предоставя възможност за делегиране на

тези функции от кмета на СО. Поради тази причина и такива не са делегирани със Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021г. на кмета на СО. Административният орган е следвало да препрати преписката на компетентния орган за произнасяне и едва ако са налице условията за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година по подаденото от жалбоподателя В. заявление, е трябвало да прецени дали се иска компенсиране на допустими разходи.

От изложеното може да се направи обоснован извод, че за правомощието по чл. 8, ал. 4 от Наредбата не е предвидена законова делегация. Поради това и Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО е за делегиране на правомощията по чл. 10, ал. 2 от Наредбата (В този смисъл виж Решение № 9378/25.10.2022 г. по адм. дело № 4064/2022 г. на ВАС, Пето отделение и Решение № 5467/25.05.2023 г. по адм. дело № 7719/2022 г. на ВАС, Пето отделение; мотивите към Решение № 11573/24.11.2023г. по адм. дело № 6917/2023г. на ВАС).

Като е издал оспорения отказ по чл. 8, ал. 4 от Наредбата, кметът на СО, район „Триадица“ е излязъл извън своята материална компетентност и е постановил нищожен административен акт, който не е породил предвидените в закона правни последици и съдът следва да прогласи нищожността му. Нищожността е форма на незаконосъобразност на административния акт. Един административен акт се преценява, дали е нищожен или незаконосъобразен, с оглед на степента на допуснатия порок, като съответно се обявява за нищожен или се отменя като незаконосъобразен. Основанията за нищожност са тези водещи до незаконосъобразност на административния акт и посочени в чл. 146 от АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени, до такава степен, че водят до невъзможност и недопустимост, актът да остане в правната действителност. Отказът е нищожен и по смисъла на чл. 177, ал. 2 АПК. Нищожен е този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен и за да не създава правна привидност, че съществува, а при констатиране на някое от основанията за нищожност, съдът следва да го отстрани от правния мир чрез обявяване на неговата нищожност.

По изложените съображения настоящият съдебен състав приема, че всички изложени мотиви сочат на основания за нищожност на оспорения административен акт, поради допуснати съществени пороци при издаването му. Поради това, заповедта следва да бъде обявена за нищожна.

Така мотивиран, Административен съд София-град, II-ро отделение, 28 състав

РЕШИ

ОБЯВЯВА ЗА НИЩОЖЕН отказ на кмета на район „Триадица“, Столична община за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето Б. С. Х. за учебната 2023/2024 г. по депозирано от В. М. В. Заявление №РТР23-КМ01-447/16.11.2023г., обективиран в Заповед № РТР24-РД56-18/12.01.2024г.

ИЗПРАЩА делото като преписка на кмета на Столична община, за ново произнасяне по Заявление №РТР23-КМ01-447/16.11.2023г., депозирано от В. М. В. за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, свързани с отглеждането и обучението на детето Б. С. Х. за учебната 2023/2024 г.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: